

DEBRECZENI ÚJSÁG

Előfizetés:

Helyben:		Vidéken:	
Hét óra	18.000 K	Hét óra	20.000 K
Három óra	54.000 K	Három óra	60.000 K
Egyes szám köznap 800		vasár- és ünnepnap 1200	

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Kossuth utca 3. szám alatt I. emelet.
A Debreceni Első Takarékpénztár épületében.
Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

A magyar ipar

Évtizedeken keresztül az Ausztriával közös vámterület miatt szenvedett, az erőt, tudást, versenyképességet nem fejthette ki a termelés volt sokszor csak az élete. Elegendő tőke nem állott rendelkezésre s a kisiparosok — a nemzeti társadalomnak ez a megbízható, hazafias rétege, — robotkísérlet küzdelemre, sőt nélkülözésre is voltak kárhoztathatók. Az osztrák és cseh árúk — sokszor nagyon silányok, — előzölötték a magyar ápiacot s lenyomták a mi iparunkat, a jobbat, a tisztességet.

A háború alatt a magyar ipar nem kapta meg a kvóta szerinti rendelkezéseket, csak hulladékokat juttattak neki a hadi szállításokból, hogy a porhintésnek és szemfényvesztésnek elég legyen, de a busás hasznát Ausztria tantományait vágta szelre, noha a harcerek a magyar sokkal jobban vérték.

Jelenleg a magyar kisipar szintén válsággal küzd, épen úgy, mint a kiskereskedelem, s a kis és törpe gazdaságok. Van iparág, mely jól megy, de mikor újabb és újabb nyersanyag vételére kerül a sor, nem tudja a szükséges póntz előteremtési a kisiparos, mert a folyton emelkedő drágaság áthuzza számításait és hatálytalanná tesz minden kalkulációt. Olesó kölcsönöz a kisiparos nem jut, mert a nagybankok s a keartelek ezzel nem törődnek. Drága kamattal dolgozni pedig, — szinte lehetetlen.

Arra volna szükség, hogy a kormány a szakkönök bevonásával, mint ellenőrzőkkel, kisipari hitelt folyósítson, még pedig nyersanyag beszerzési hitelt, szövetkezeti hitelt s ha nagyobb a szükség, akkor nagyobb legyen a hitel is.

Az ipar s a mezőgazdaság két emelő karát képez, mely Hazánk jövőjét biztosítja. Nem szabad, hogy e két kar közül az egyik elcsenevészsedjék, mert akkor a másik nem bírja a terhet. Ezért kell nekünk erős, belterjes, többtermelő mezőgazdaság s ezért kell virágzó hivatásképes, versenyben győztes kisipar!

Reformálják a tanárképzést.

Budapest, máj. 21. Klebelsberg kul tuzminiszter legközelebb újabb fontos törvényjavaslattal lép a nemzetgyűlés elé. A jövő héten javaslatot fog benyújtani a tanárképzés reformjáról. A középiskolai tanári kar legkiválóbb tagjaira bizza a tanárképzés gyakorlati részét és ezzel a tanárságnak régi kívánsága teljesül. A Ház a javaslatot valószínűleg még a nyári szünet előtt letárgyalja.

Kettészakadt a keresztyén gazdasági párt.

Budapest, máj. 22. A keresztyén gazdasági párt szakadása után Wolffék egyesülnek a fajvédőkkel, míg a párt liberális csoportja minden valószínűség szerint csatlakozik a kormánypárthoz. Bizonyosra veszik azt is, hogy ugyanakkor, a kormánypártból ki fognak válni az egységspárt fajtvedő tagjai, akik között elsősorban Viczián István szerepel.

Wolff Károly ma hosszasan tanácskozott Klebelsberg Kunó miniszterrel, majd legszemélyesebb híveik

Csilléry András, valamint a kormánypárti Viczián Istvánt és Putnoki Mórict szólították fel a parlament előhangzó termében tanácskozára. Pólitikai körökben általában azt hiszik, hogy Wolff Károlyt a keresztyén gazdasági pártból mindössze három képviselő meg pedig Csilléry András, Budai Dezső és Petrovácz fogja az ellenzékbe követni, a kormánypártból pedig Viczián István, Putnoki Mórict és Fáy Gyula lépnek majd ki és egyesülnek Wolffékkal.

Londoni tárgyalások a kölcsönről.

Budapest május 22. A kormány megbízottai Londonban tárgyalnak a kölcsön felvételéről és a tárgyalások menetéről sürgetően érkezik híradás Budapestre. A jelentések kivétel nélkül kedvezőek. Tegnapelőtt az a hír terjedt el a magyar bankvilágban, hogy a tervezett 100 millió előleg felvételére nem is lesz szükség, mert a tárgyalások úgy fordultak, hogy a 250 millió kölcsön felvételére nem lesz szükség.

Ma ismét felmerült a terv, amely szerint mégis előbb sor kerülne a 100 millió előleg perktulására.

Amíg a kormány egyrészt tárgyalást

folytat a kölcsön elhelyezéséről, másoldalról meg teszi az intézkedéseket, hogy vállalt kötelezettségeinek egész teljességgel a pénzügyminiszter rendelkezésére adja, amely szerint a cukorból befolyó összes jövedelmeket az állampénztarak és hirtelintézetek által nyitandó külön számlára tartoznak beküldeni. A jegyintézet ugyanis cukoradót és kincstári részesedést emel külön zárolt számlát nyitott, a melyen a cukorból befolyó összes állami bevételeket összegyűjtö. A zárolt számla azt jelenti, hogy annak évenlege kizárólag a külföldi kölcsön törlesztését és kamatfizetését szolgálja.

Tovább tárgyalják a vámtarifát.

Bud János nyilatkozata a gabona vásárlásokról, a svájci gabonaexportról. — Az angol font kölcsönről, a gazdák devizáiról.

Budapest, május 22.

A nemzetgyűlés mai ülését negyed tizenkét ókor nyitotta meg Scitovszky Béla elnök. Az elnöki előterjesztések és bejelentések után a vámtarifáról szóló törvényjavaslat tárgyalására tértek át. Az első felszólaló Ruozsi Rezső: Elcsébirália a javaslatot, mert az nem nyújt tökéletes védelmet. Hibás a vámtarifa kiindulása, már csak azért is, mert inkább védi a kereskedelmet, mint a mezőgazdaságot. Már pedig Magyarország a mezőgazdasági érdekeltségek megvédése a legfontosabb. Aggodalommal látja hogy a vámtarifa a többi termelési osztályt súlytja. Ennek az volt a következménye, hogy elszegényedik a fogyasztóközönség, viszont az ipar- és kereskedelem teljesen elsoványod.

A javaslatot nem fogadja el. Az elnök felteszi a kérdést: Kiván-e valaki a javaslatot szólni?

Nagy Vince áll fel. Beszédét azzal kezdi, hogy a többségi pártból senki sem indokolta meg a javaslatot. Felkeltások jobbról: A következő szónok az ellenzék részéről volt feliratkozva a javaslat mellett.

Nagy Vince fejtegeti, hogy az új vámtarifa az osztrák-magyar monarchia politikájának továbbfejlesztése és nem védi a nemzeti érdekeket. Hangzattal a Duna konföderáció szükségét. Már ebből a szempontból is teljes vámmenetségre kellene áttérni. O is szükségesnek tart bizonyos vámvédelmet, de csak átmeneti időre. Csak olyan ipart volna szabad védelmezni, amelynek életképessége nyilvánvaló.

Kifogásolja, hogy a vámtarifajavaslat alvsn iparokat is védenek, amelyek nem életképesek. Az ipar- és kereskedelem számára a legjobb védelem a szabadverseny, amelynek ő is híve. A javaslat alapján nézete szerint célszerű és jó szerződést nem lehet kötni. A javaslat nem szolgálja az iparfelszólás érdekeit és így azt nem fogadja el.

Pakots József a javaslat egyes rendelkezéseit kifogásolja. A polgárság anvagi konszolidációjáról a javaslat nem gondoskodik és nem törődik azokkal, akik a védelemre leginkább rászorulnak ellenben védi a nagytőkét. A súlyos vámtételek tönkreteszik a kézműipart.

Biró Pál: Ez nem áll. Hiszen a kézműipar fokozottabban van megvédve. Az elnök napirendi javaslatot tesz. A legközelebbi ülés holnap délelőtt 10

órákor lesz napirendi szerepel a vámtarifa folytatódó tárgyalása. Ezután Bud János közlelmzési miniszter válaszol Farkas Tibornak a gabonavásárlások ügyében előterjesztett interpellációjára.

Evekkel ezelőtt az ellátandók száma kb. 4 millió volt. Ebben az évben azonban csak a helyi rekkantak, özvegyek árva és köztisztviselők maradtak meg ezen a listán, úgy, hogy ez a szám tesóként 90 ezerre. Ezeknek ellátására 29 vagon gabona szükséges. Ebben a gazdasági évben 10 ezer vagon gabona gyűlt össze. A kontingens gabonából befolyt havonta kb. 4000 vagon, a többi mintegy hatezer vagon a kereskedelmi malmok őrléséből származik. Másik forrás volt a kiviteli illeték. A kiviteli illetéket 10 kilóra szállítottuk le mázsánként. A kiviteli illetékből befolyt három vagon gabona. A többi szükséglet vásárlás után fedezték.

A kormány a nyár folyamán látta, hogy a termék várakozása felül jól sikerült, ezért elhatározta, hogy nagyobb gabonamennyiséget hitel ellenében ad el. Ennek alapján első ízben 7000, másodikban 2000 vagon adott el a svájci kormányknak, ezenkívül ezer vagonat később, úgy hogy ez az előadás 10 ezer vagonat tett ki.

Szombaton lesz a jegybank alakuló közgyűlése.

Junius 2-án kezd meg működését.

Budapest május 22. Szombaton délelőtt 10 órákor lesz a Magyar Nemzeti Bank alakuló közgyűlése. A nagybankok között ma sem sikerült megegyezést létesíteni, a tárgyalások teljesen megszakadtak. Ha a részvénytöbbség alapján döntenek holnapután, akkor Madarassy Beck Gyula kerül be főtanácsosi rangba. Ha azonban a kormány jelöli ki a nagybankok negyedik rendezését, akkor Lukács László megválasztásában biznak.

A gazdák teljesen megegyeztek a négy jelölt személyében: Gróf Somsich László, Balogh Elemér, Hadik János és Koos Mihály fogják képviselni az agrárius érdekeket a főtanácsban.

A gróvosokat két hely illeti meg: Az egyikre dr. Chori Ferenc főrendiházi tagot jelölték, a másik helyre három jelölt van: Bárd Kornfeld Mórict, báró Kohner Adolf és dr. Hirsch Albertet, rábizván a kormányra, hogy a három

Az őrlési adó révén nagyobb mennyiségű rozskészlet folyt be. Az utolsó napokban is hallani lehetett azt, mintha a svájci kormány gabonánkat visszatartotta volna. Erre csak az a válasza, hogy a mikor 9 ezer vagonat kivéte szállítástól nem kiutasítottak többet 20 vagonnal, akkor ez világos bizonyítéka annak, hogy a svájci szállítástól kifolyólag a svájci kormányval szemben a legkisebb ellentét sem volt. Mindössze ok kérték, hogy egy bizonyos készletet, amit már nem tudnak felhasználni, másutt értékesítsük. A svájci szállításokból kifolyólag visszatartott gabona 1600 vagonat tett ki, amit a budapesti nagybankok vettek meg.

Ami a kérdés pénzügyi részét illeti, az államtól hatvan milliárdot vetünk igénybe az ügylet lebonyolítására, az egész forgalom pedig hatvan száz milliárd volt.

A külföldi előadásokból befolyt idegen valuta mennyisége kb. 90 millió svájci frank. Kijelenti, hogy az elért árak a lehető legkedvezőbbek voltak. Ezeket a devizákat természetesen mindig beszállítatjuk a pénzügyminiszteriumnak.

A szállítások révén a hatóság állást legalább teljesen deficit mentessé sikerült tenni.

holott azzal számoltunk hogy sok milliárdot kell majd ráfizetni. Jó pár millió svájci frankra lehet beszámolni az eredményt, amit itt elértünk.

Ami az interpelláló képviselőnek a font kölcsön szerződésére vonatkozó kérdését illeti, a helyzet az, hogy az államnak sikerült hét és fél millió mázsa gabonát értékesíteni és sikerült több ezer vagon lisztet eladni.

Két kölcsönt vettünk fel. Egyszer hatszáz ezer fontot és azután 150 ezer fontot.

Minden esetre az lett volna a legelőnyösebb, ha a kölcsönt közvetlenül az angol banktól tudtuk volna megkapni. Sajnos, az akkori idők nem tették ezt lehetővé. Egy időben azt követelték, hogy az összes állami készletek értékesítése az ő utunkon történjék. Ez nem lett volna egybev, mint az a részükre monopólium biztosítás, mert hiszen akkor úgy az államot, mint a gazdasági körönséget és kereskedelmet ki kellett volna kapcsolni.

A képviselő annak a következő kérdése a Magyar Nemzeti Bank részvényeinek beszerzésével van kapcsolatban. Itt arról van szó, hogy gondoskodni kívántunk a gazdaközönség részére a részvénygyűléshez szükséges devizák beszerzéséről. Felajánlottuk hogy igenis vannak készleteink és erre a célra hitelt bocsátunk a gazdasági közönség rendelkezésére. A hitelt az angol-osztrák bankkal kapcsolatban álló angol bankház adta meg, 12 százalékos hitelről van szó. Kaptunk 4,2 millió svájci frankot, amellyel a gazdaközönségnek lehetővé tesszük a részvénygyűlést. Ezekben voltam bátor válaszolni az interpellációra és kérem vastiszom tudomásul vételét.

Farkas Tibor és a Ház a választ tudomásul veszi. Ülés vége egynegyed 3 órákor.

közül jelöljön. A kereskedőket két tag képviseli a főtanácsban. A jegybank megalakulásáról dr. Schöber volt államtitkár a leendő vezérigazgató a következőket mondta: — A jegybank teljes részvénytőkétjeit leigyezték, sőt tulajgyés is történt. A szombati közgyűlés után a főtanács rögtön ülést tart. Az alakuló közgyűlésen előreláthatóan jelen lesznek a kormány tagjai is. A Magyar Nemzeti Bank működését junius 2-án haladéktalanul megkezdik.

Megszűnt a tifusz Budapesten.

Budapest, máj. 22. Budapesten Aprilis 6 óta nem fordul elő tifuszos megbetegedés. Jelenleg Kecelen három, Kiskőrösön egy és Bácsán öt tifusz beteget kezelnek.

Megalakult a Magyar Kálvin Szövetség.

Budapest május 22. A Magyar Kálvin Szövetség tegnap tartotta meg az évi közgyűlést Bernáth István egyetemi tanár elnökségével a magyar református élet kiválóságainak jelenlétében.

Bernáth István elnöki megnyitójában rámutatott arra a csalódásra, amely a nemzeteket érte az által, hogy a kereszténység várt feltámadása a háború és a forradalom nyomán Európa szerte elmaradt és materialista elvek uralkodnak ma is, amit a legszembetűnőbben bizonyít az, hogy a nagyhatalmak egymásután hailandók anyagi előnyökért a szovjettel szerződést kötött. Ez ellen a magunk részéről hiába küzdünk és ha eszméink keresztülvitele érdekében har-

colnánk, a külföldi segítség elmaradna és katasztrófának mennénk elébe. Szomorú jelek a gyermektelen házasságok, a sok árvilkosság, elválás a nősülési hailandóság csökkenése a jobb módúknál. Az alsóbb rétegekben azonban tagadhatlan, hogy a keresztény eszme iránti fogékonyság még nem vesztett ki és az öntudat a növekvő áldozatkészse feltűnően nagyobb, mint a jobbsorsú rétegeknél.

A mély hatást keltő elnöki megnyitótán elhatározták, hogy az évi tagsági díjat 1 aranykoronában állapítják meg valamint hogy a nemzeti misszióteremtése céljából közösenként szervezik a szövetséget.

Magyar vendégek Szófiában.

Szófia, május 22. A magyar vendégek, akiket Nemeskürty Kiss szófiái követ Samovichben várt tegnap este 9 órakor érkeztek meg Szófiába. A pályaudvaron fogadásukra megjelent Bobrik követségi tanácsos, a szófiái magyar egyesület igazgatója, továbbá a mezőgazdasági társaság és a kereskedelmi egyesület bizottsága. Este a szófiái magyar egyesület adott tiszteletükre díszvacsorát, ma pedig a Kereskedelmi Kamara látja őket vendégül.

A pápa megáldotta a magyar zarándokokat.

Róma, máj. 22. A pápa fogadta a magyar zarándokokat, akiket Csernoch János bíboros hercegprímás vezetett a vatikáni magyar követ társaságában. Csernoch beszédet intézett a pápához, amelyre a Honatyá válaszul, megköszönte a hódolatot, majd megáldotta a zarándokokat.

A kormány nem fedezi a hadifoglyok szállítási költségeit.

A szállítási költség 250 sváici frank.

Budapest, május 22. A nemzetgyűlés újra megalakította a hadifoglyok bizottságát. Több tanácskozáson megállapodtak a hadifoglyok hazaszállítási akció módjaitól kezdve. A belügyminiszterium ezt rendeletbe foglalta, amelyben kifejté, hogy a még Oroszországban élő hadifoglyok hazaszállítási költségeit a kormány nem fedezi. Erről tehát vagy az illető hadifogly maga, vagy hozzátartozója kell, hogy gondoskodjon.

A külügyminiszterium a hazatérés lehetővé tételére a hadifoglyoknak utlevélt küld. A szállítási költség 250 sváici frank, vagy ennek megfelelő font, vagy

dollár érték. Portóköltség 3 cseh korona. Ha a hadifogly saját költségen tud hazautazni, akkor csak a portóköltséget kell befizetni.

A hadifogly állandó tartózkodása szerint az illető utlevélkiállító hatóság tartozik megvizsgálni, hogy a hazatérő hadifogly nem kommunista agitátor-e. Csatlolni kell a pontos személyleírást és két fényképet, a hatálpunkon a hadifogly nevével. A hazatérő hadifogly magatartásáért ideiglenesen két nagykorú férfinak kell szavatosságot vállalnia, míg az alól őket az alispán fel nem menti.

A Csapó-utcai piacot Kossuth-utcára helyezik.

Megkezdik Rákóczi-utca burkolását. — A tej-piac a hal-piacon lesz. — Az új rend június 1-én lép életbe.

A városi tanács hosszas megfontolás után kimondta Rákóczi-utca kikövezését. A kövezés készsége járult hozzá, hiszen itt árulják a legtöbb és legkevesebb élelmiszeranyagot. Télen hóban, ősszel-tavasszal terdigerő sárban, nyáron pedig sűrű porban árulnak itt az árúok.

A műszaki ügyosztály elkészült a tervvel és a költségvetéssel. Nagy gondot okozott azonban a piac áthelyezése munkálatok tartamára.

A tegnapi tanácsülés ezt a kényes kéré-

dést is megoldotta, elrendelte, hogy június 1-től kezdve a tej- a hal-piacon a zöldérféltet rögön a Kossuth-utca páros oldalán, Burgondiától a templomig, szekereken pedig a paratlan oldalon Kandától felfelé árulhatják. A gyümölcsöt pedig a Kereskedelmi iskola előtti szabadtéren.

Ez a rendszer a Rákóczi-utca kikövezéséig tart, ami két hónapot vesz igénybe. A munka befejezésével a piacot újra visszahelyezik.

A kormány 28-72 százalékos aranyparitáson tisztviselői fizetést tervez.

A KANSZ 85 százalékot kér. — Memorandum a miniszter tanács előtt.

Budapest, máj. 22. A közalkalmazottak fizetésrendezésével kapcsolatban Sény Antal igazságügyi államtitkár a KANSZ ügyvezető elnöke a következőket mondotta:

A közalkalmazottak még a mai nyilvánosságra került tervezetet sem tartják kielégítőnek, amely szerint 28-72 százalékos terjedele az aranyparitáson rendezés. A mai napon még folynak azok a számítások, amelyekkel a jelenlegi helyzetet akarjuk a kormány előtt egészen őszintén feltárni. Hogy ezekből a számokból csak egyetlen adatot említsek a természetbeni ellátást Budapestben átlag 31 aranykoronára értékeljük és ennek nem felel meg a fizetésrendezés által nyarandó az a csekély többlet, amit a kormány adni akar. A KANSZ holnap dé-

előtt meg egy utolsó előterjesztést tesz a kormányhoz, melyben felhívja a figyelmét arra, hogy azt a 85 százalékos rendezést fogadja el alapul, amit a KANSZ a különböző memorandumokban kért. A holnap délután tartandó minisztertanács valószínűleg dönteni fog ebben a kérdésben. Különben is voltaképpen nincs szó most öt féltre terjedő fizetésrendezésről, mert nemcsak egy évre készült el az arany költségvetés és az a rendelkezés, amit a kormány most július 1-én életbe léptet 1925. július 1-ig marad változatlan. A következő költségvetés elkészítésénél új számításokat kell majd eszközölni

alapul véve a jövő évben előálló esetleges új helyzetet.

Amennyiben az elbocsátandó 10 ezer alkalmazott között az állami üzemekből elbocsátandók is befoglalataknak, úgy ez a szám nem éri uti túlságosan a tisztviselői kart, amely tudatában van annak, hogy a szanálás érdekében a 10 százalékos kérésnek meg kell történni. Ami az elbocsátandók elhelyezését illeti a helyzet az, hogy a KANSZ-nak már működik az elhelyező irodája, amely eddig ugyan csekély eredményt mutat fel, de reméljük, hogy rövidesen sikerül működését szélesebb alaponra fektetni. Értesülésünk szerint a pénzügyi kormányzat teljes befizetése a közalkalmazottak fizetésrendezésére vonatkozó előmunkálatait, a pontos számítások már megtörténtek, úgy, hogy a holnap délutáni minisztertanács végleg dönthet ebben a kérdésben.

Kiss Béla és Fiai
zenekara esténként
a Gambriusban
hangversenyez.
Balaton melléki borok : : :

Vitézi beiktatás Mohácson

Mohács, május 22. Frigyes főherceg Vízsiakon 140 hold földet ajándékozott vitézi telek céljaira amit Horváth tabornok, Deák Ferenc, Deák Máté, Aradi és Takaró vitézek között osztottak fel, akiknek a vitézi telekbe való beiktatása május 30-án történik meg. A beiktatást maga nagybíró Horváth Miklós, Ma-

gyarország kormányzója fogja végezni, aki az unnepség reggelen fél 10 órakor, külön vonaton Mohácsra érkezik. A Mohácsra érkező kormányzót, akinek társaságában lesz Albrecht főherceg is, a vármegye vezetősége, a hatóságok képviselői fogadják fogadni. A fogadtatásra már nagyban folynak az előkészületek.

Megakadt az orosz-román tárgyalás a besszarábiai kérdés miatt.

Budapest, máj. 22. Körülbelül 3 hete, hogy Bécsben az orosz-román tárgyalások megszakadtak. Ennek oka az volt, hogy a szovjet delegáció az értekezleten újra felvetette a besszarábiai kérdést.

A Vitorul azt írja, hogy az oroszok megkezdtek felvonulásukat a Mohiljev-Zsitonir-odesszai vonalon is.

Eddig komolyabb határcidens nem történt. Epen ezért a román diplomáciai körökben nem tartják valószínűtlennek, hogy az orosz hadsereg felvonulása csupán demonstratív jellegű, annál is inkább, mert Moszkvából ismét puhatóldoztak az orosz-román tárgyalások újból való felvetése tárgyában.

Megérkeztek Szolnokra a csongrádi bombamerénylet iratai.

Szeptemberben lesz a tárgyalás.

Szolnok, május 22. A csongrádi bombamerénylet bűnpörének aktái már megérkeztek a szolnoki törvényszékhez. Az iratokkal együtt érkezett a Szolnok delegálásáról szóló határozat is. A delegálás a szegedi királyi főbíró részéről történt az előterjesztés és a kuria október 1-én az iratok megérkezésétől kezdve a szegedi sajtó részéről pro és kontra hangulatkeletés történt. — hogy a közbéke és közrend súlyos megzavarását lehet tartani. A kuria a koronabíró indítványára hozta meg határozatát.

A bűnügy 8 gyanúsított ügyvédje után újabb beadványban kérte a vizsgálat kiegészítését. Új tanukkal akarják igazolni a védők, hogy a bombavetést nem Piroskáké követék el, hanem azzal ed-

dig ismeretlen bűncselekményes emberek terhelhetők, akik az emlékezetes éjszaka 10 óra körül autóval megjelentek és a merénylet után eltűntek. A védők kérelmére most újabb tanukat fognak kihallgatni.

Dr. Fucha Béla tanácselnök a következőket mondotta:

— Annvit közlhetek, hogy a vizsgálat folyamatban van és a vádirat előreláthatólag még a nyári szünet előtt elkészül. Amennyiben ez ellen kifogást nem adnak be, a tárgyalást szeptemberben megtarthatjuk. Az iratok megérkeztek, a letartóztatottak azonban még Szegeden vannak. Három letartóztatott Szegeden elmeorvosi megfigyelés alatt áll. A megfigyelés befejezése után történik meg Szolnokra szállításuk.

Milyen lakbérpanaszt tárgyal a bíróság?

Budapest, máj. 21. A lakásügyekkel foglalkozó bírói kar most tartott értekezleten úgy határozott, hogy azokat a kereseteket, amelyek a bérmegeállapítást oly esetben kérik, amikor a bér az 1917. évi arany alapú bért 25 százalékkal meg nem haladják, egyszerűen elutasítja.

Leszállították a német képviselők fizetését.

Berlin, máj. 22. A német birodalmi költségvetési tervezetben a képviselők fizetését leszállították. Az új képviselők havi fizetése a szabad utazáson kívül 318 arany márká. A birodalmi gyűlés elnökének a fizetése havonta 636 arany márká és szabad lakás.

Lefkovits Vilmost újabb nyolc havi börtönrre ítélték.

Rekvirálta a Casinót és a Kereskedelmi csarnokot.

Lefkovits Vilmosnak a volt szocialdemokrata párttitkárnak, direktoriumi tagnak újabb bűnügyét tárgyalta tegnap a debreceni törvényszék.

Lefkovits Vilmost 4 évvel előlött több rendbeli büntettek miatt 10 évre ítélte a törvényszék, most két rendbeli zsarolás büntetével vádolták. Az egyik vád szerint Lefkovits 1919. február havában azon fenyegetéssel, hogyha a Casino át nem ad neki néhány helyiséget a pénzügyi titkár szakszervezete számára, fegyveres emberekkel véte körül és megszünteti a Casino működését, arra kényszerítette dr. Petzkó Ernőt, a Casino akkori elnökét, hogy a kulcsokat átadja és a szakszervezet be is költöztött.

Ugyanezt tette a debreceni Kereskedelmi csarnokkal is, ahol meg a nyomdász szakszervezet részére foglalta le a helyiségeket.

A harmadik vád az volt, hogy a Casino szolgájanak 6 hónapi fizetést utalványoztatott, holott a választmány csak 3 hónapot szavazott meg.

Lefkovits Vilmos, akit egy börtön ő vezettet elő, a vád hallatára kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert ő csak a direktorium

utasítására cselekedett, nem fenyegette meg sem a Casino, sem a csarnok vezetőjét. Békésen tárgyal mind a kettővel. A rend és béke érdekében tette. A helyiségért bért is ajánlott fel.

Első tanúnak a bíróság dr. Petzkó Ernőt hallgatta ki. Aki azt vallotta, hogy Lefkovics kényszerítette őt a helyiség átadására, bért meg nem fizetett.

Kapusi János nyomdász azt vallotta, hogy a nyomdászokat Lefkovics hívta fel a Csarnokba. Dr. Komlóssy Imre, Gábor Dezső, Berényi Gábor, Jonas Mor tanúk vallomásaikkal igazolták a vád valóságát.

Lefkovits megjegyezte, hogy a tanúk azért hivatkoznak terrorra, hogy mentsek akkori magatartásukat, a polgári társadalom előtt, hogy minden felelősséget elhárítsanak magukról.

Dr. Balogh István ügyész vád- és Györki Imre képviselő védőbeszéde után a bíróság ítélet hozatalra vonult vissza. A törvényszék két rendbeli zsarolás büntetésben és ezért öt 8 hónapi börtön büntetéssel sújtotta.

Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint a vádlott és védő fellebbeztek.

A MEFHOSZ tanulmányi kirándulása.

Budapest, május 22. A MEFHOSZ július 15-én északi testvérnépünk meghívására tanulmány utat rendez Lengyel országon, Lettországon és Észtországon keresztül Finnországba. Meglátogatják a nagyobb városokat kikötőket és fürdőket, résztvesznek a revali kulturgongresszuson és a dalosversenyen. Résztvevők költsége 300 dollár, 70 cseh korona és 200 ezer magyar korona. Jelenlétezési határidő május 26.

**Smith főbiztos
Magyarország kormányzójánál.**

Budapest, május 22. Smith főbiztos ma délelőtt átment Korányi pénzügyminiszterhez, akivel együtt felkeresték Bethlen István grófit. Hosszas tanácskozás után mindhárman a kormányzóságra mentek, ahol Horthy Miklós kormányzó azonnal fogadta őket.

**Szerb merénylet
egy magyar lap ellen.**

Belgrád, máj. 22. Nagybecskerekről jelentik. Ismeretlen tettesek szerdára virradó éjszaka bevették az ottani magyar lap a Torontál szerkesztőségének, valamint Peitz Ferenc nyomdávalatának ablakát, azután a cegfalakat tépték le. A kár meghaladja a 20 ezer dinárt.

Dráma a föld alatt.

Két vonat egymásba szaladt.

Páris, máj. 22. A párisi földalatti vasút egyik vonata ma délután bele szaladt az előtte haladó vonatba. Több mint 40 ember könnyebben meg sebesült. A szerencsétlenséget a jelző készülék hiányos működése okozta.

**A kormány tárgyalásai
a külföldi kölcsön
elhelyezéséről.**

Budapest, máj. 22. A magyar kormány angol és amerikai hankoportokkal érintkezésben áll a 250 millió arany koronás kölcsön elhelyezése céljából. Az eddig folytatott eszmecsere valószínűnek mutatják, hogy a végleges kölcsönre vonatkozó érdemleges tárgyalások rövidesen megkezdhetők lesznek és azután gyorsan fognak lebonyolítani.

**Lengyelország
légi háborúra készül.**

Kattovich, máj. 22. Sikorszky hadügyminiszter Louzban beszédet mondott, melyben azt hangoztatta, hogy Lengyelországnak haladéktalanul be kell rendezkednie a légi védekezésre. Az ország egész polgárságának együtt kell működnie Lengyelország légi flottájának felépítésében.

**Károly svéd királyi herceg köszönete
a debreceni egyetemi Mensának.**

Károly svéd kir. herceg abból az alkalomból hogy a Mensa Academica emléktáblát emelt XII. Károly svéd királynak a következő levelet intézte dr. Láng Nándor egyetemi professzorhoz, a Mensa elnökéhez:

„Professzor ur! A budapesti svéd követ jelentette nekem, hogy ön a Mensán étköző diákok és diák kisasszonyok nevében azt a házat, amelyben hősi királyunk, XII. Károly Torokországból Stralsundba tett lovaglása közben Debrecenben meghalt, emléktáblával jelölte meg, emlékeztetőül nemcsak erre a királyra, hanem — és erről megindult szíjjal értesültünk — a Svéd Vörös Kereszt igénytelen munkáira is, amelyet a világháborútól előidézett nyomor enyhítésére a debreceni egyetemi hallgatók érdekében kifejtett.

Öszintén köszönöm önnek hálájuk szép bizonyítékát és kérem, hogy az összes érdekelte hallgatóknak és hallgatóknak mélyen érzett hálámát kifejezze. Károly svéd kir. herceg, báró E. Stiernstedt.”

**Elégett egy repülőgép
és a vezetője.**

Prága, máj. 22. Az első repülő ezredes egyik Anatra típusú repülőgépe, amelyet Sousser Ferenc pilóta növendék vezetett, ma délelőtt kigyuladt és Vysocen közelében lezuhant a szerpentínra. A repülőgép és a pilóta elégett. A szerencsétlenség okait meg nem lehetett megállapítani.

Megkezdik a hortobágyi kaszálatást.

Ellenőrző gazdák lesznek kint a kaszálás alatt.

A Hortobágyi kaszálatást megkezdik. Nagyobb részét pénzért vágatják, a kisebb részét részben kaszálatják.

Mivel pedig az elmúlt években összevissza, rendszertelenül kaszáltak a hortobágyi jászok nagy kárára, ezért a mezőgazdasági bizottság keresztül vitte, hogy ellenőrző gazdákat küld ki a kaszálás időtartamára.

A gazdák ellenőrző közegei lesznek: Csizsár Ferenc és Lada István gazdák, akik hétszámra kint lesznek a Hortobágyon és esetről-esetre kiellölik a kaszáló területeket és nem fog mindenki ott neki esni, ahol jólesik.

A városi tanács tegnapi ülésén foglalkozott a kaszálatással és kimondotta, hogy a maga részéről is küld ki egy városi szolgát és egy tűzoltót, akik a munkában segítőkészek. Ezek teendőit a májai biztos osztja be, aki egyszerűs mind a város ellenőrző közege is.

A városi szolga napibéret 30 ezer koronában állapította meg a tanács.

Megszökött százhusz millióval.

Budapest, május 22. A német követtség megkereste a budapesti főkapitányságot, hogy Budapestben nyomozza ki Zveck Ottó Ernő hivatalnokot, akit sikkasztás miatt keresnek. Zveck egy magdenburgi cégnél volt alkalmazásban és Budapestre küldték, hogy itt a cég ügyfeleitől pénzt szedjen be. A megállapítás szerint 120 milliót beszédett de erről a cégnél mind eddig el nem számolt, sőt megbízónál egyáltalán nem is jelentkezett.

A rendőrség megállapította, hogy Zveck Budapestben tartózkodott, egy ottani szállóban, de azóta Budapestben bejelentett lakása nincs. Valószínű, hogy innen eltávozott.

Ujdonságok.

Felhívás. Felkérem azokat a közszolgálati alkalmazottakat, kik házhely- és föld iránti igényüket már eddig bejelentették, hogy 1924. május hó 25-én, vasárnap d. e. 11 órakor a Városhaza közgyűlési termében a házhelyek megjelölése tárgyában tartandó értekezletre megjelenni szíveskedjenek. Dr. Nagy István ügyvéd.

A Move. debreceni Sport Egylet május 29-ikén, áldozó csütörtökön országos atletikai versenyt rendez, Senior versenyszámok: 100, 400, 1500 és 5000 m-es sikkfutás, 10x100 m-es staféta futás (a Move. vándordíjért vidéki egyesületek részére védő a DEAC. és EGASE. 1-1 és a DTE. 3 győzelemmel) magas-, távol- és rudugrás díszosz és gerelyvetés. Ifjúsági számok: 200 és 1000 m-es sikkfutás, súlydobás, távolugrás. Nevezési zárlat május 23-ikán 18 óra. Nevezések és bánatpénz dr. Nánássy Zoltán kerületi ceadó címére (Kálvin-tér 15.) tétel Hadházy Dezső címére Péterfia utca 76. küldendők. Minden versenyszám győztese a MOVE—DSE. ezüstözött nagy bronz, második helyezettei nagy bronz, harmadik helyezettei kis bronz érmét nyerik, kilenc induló esetén a negyedik helyezettek is díjaztatnak; az országos viszonylatban legjobb eredményt elérő három senior és egy ifjúsági versenyző tiszteletdíjat is nyer.

Beethoven szinfonikus est. A Debreceni Zenekedvelők Köre V-ik bérelti koncertje május 25-én, vasárnap este lesz a Bikában. A műsoron Beethoven 5-ik zongorakoncertjét zenekari kísérettel játsza Höchtl Margit, a zenekar pedig Beethoven Egyműtűnítványát s az első szinfoniat játsza. Jevyek a Meliuszmal és este a németzárnal és dr. Reitmayer máv. titkárnál máv. üzletvezetőség. Telefon 75.

A Madárvédelmi Egyesület a Hortobágyon. A Madárvédelmi Egyesület fővá hó 25-én, vasárnap társas kirándulást rendez a Hortobágy szélén levő ohati erdőbe. Indulás reggel 5 órakor a nagyállomásról. Gyaloglás 3-4 óra. Elelméről kiki maga gondoskodik. Vízről, jó levegőről és madárzenéről gondoskodva. A kirándulás célja egyrészt a Hortobágy pusztáa egyrésztének, másrészt egy szép alföldi erdő buja növényzetének és gazdag madárvilágának a megismerése. A tudományos és szakszerű vezetést ellátják: dr. Nagy Jenő és Tikos Béla m. kir. erdőgondnok. Természetkedvelő vendégeket szívesen lát az egyesület.

Uszoda. A Margit-fürdő nyári szabad uszodája nyitva van. Az uszoda pénzáránál kedvezményes villamos havi bérletek is válthatók.

Irtani kell a vértetűt. A m. kir. földmívelésügyi miniszteriumnak a vértetű irtása tárgyában 67266—1924. számú rendelkezése alapján Debrecen sz. kir. város I-ső foku közigazgatási hatósága felhívja az érdekelte közönséget, hogy a gyümölcsfákon mutatkozó vértetű irtását a jövő évben is teljesítse. Az irtást nem teljesítők vagy elhanyagolók kihágási eljárás útján szigorú büntetéssel sújtandók.

A debreceni Uszók Egyesületébe mint értesülünk nap-nap után szaporodik a belépők száma. Nagy mértékben fokozza az érdeklődést az a körülmény, hogy a DUE tagjai úgy a Strandon mint a Margit-fürdő oszodában nagy kedvezményben részesülnek. A Strand-fürdőn 50—75 százalékos, a Margit-fürdő oszodában pedig 60 százalékos kedvezményt kapnak a DUE tagjai, gy a nők, mint a férfiak.

Tennis és apacs ingek. övök Frank Imréné. Piac utca 43.

A kereskedelmi és iparkamara tájékoztató közli érdekelttségével hogy dr. Tustér Ignác, a debreceni kir. törvényszék horvát-szerb ny. ht. tolmácsa, ügyperes, mint peren kívüli ügyekben hiteles fordításokat eszközöl, szükség esetén orosz, rutén, bolgár és német nyelvű iratok lefordítását is elláallja.

Bruckner Imre temetése. A hirtelen elhunyt Bruckner Imre városi irnokot ma, pénteken, délután 5 órakor temetik a Kossuth-utcai templomból.

Vértessy Strand-fürdő szombaton megnyílik.

A debreceni Mansz köszönete. A debreceni Mansz összes szaksztaívalaival egyetemben tudvalevően egy női énekkart létesített, az összetartás, a kultúra és a hazafiség emelése céljából. Ennek az alapötletére javára a következő adományok fojttak be: Dr. Hadházy Zsigmondné 200.000 dr. Tervev Tamásné 50.000, Fehértó Dánielné 50.000, Gyarmathy Istvánné 30.000, Benkő Gézáné, Füess Imréné 25—25 ezer koronát, K. Szabó Józsefné, Debreceni Els-Takarék pénztár, Alfréd Takarékpénztár, Magyar Altalanos Takarékpénztár Ipar és Kereskedelmi bank Baltazár Dezső 100—100.000 K. Debreceni Jogász és Tisztviselőkör, Debreceni Hitelbank, Nemzeti Hitelintézet, Közigazdasági Bank, Debreceni Gazdákbankja 50—50.000 K. Ipari és Kereskedelmi bank 30.000, Gazdasági Takarékpénztár 25.000, Veréb Lajosné 50.000, Piko Józsefné, Bornvi Guláné, özv. dr. Hajdu Lajosné 25—25.000 K. dr. Csiky József, Szűcs Béláné 20—20.000 K. Dr. Szabó Mihályné, Vesei Nagy Endréné, Palotai Lajosné, Koller Ferencné, Szabó Karolyné, dr. Kőlesey Sándorné, Wilhelmes Emil, Ungár Jenő, Bankovics Alfrédné, dr. Hüttl Tivadar, dr. Meist Samu, dr. Elisher Gyula 10—10.000 K. Szontagh Félixné, dr. Galánfy János 15—15.000, Demkó Jenő, Fehér Alfréd, Antalfy József, dr. Sztankay Ába, Szép Lászlóné, Dregán Jánosné, Debrecenszkyne, Zelinger Edéné, dr. Berkes Lajosné 5—5.000 K. N. N., Csillih Gyorgyné 3000 K. Papp Gyuláné 2500 K. Fogadjaik a keves adományozók ezuton is a Mansz hálás köszönetét. Az elnökség.

Fia félmilliórdos sikkasztása miatt öngyilkos lett az apa. Kaposvárról jelentik: Villax Gyula igali gabonabizomnyos egy héttel ezelőtt eltűnt Igalból. Pár nappal eltűnése után kiderült, hogy a fiatal tözdebizomnyos nagyarányú csalások és váltóhamisítások miatt volt kénytelen megszökni. Villax Gyulának édesapja, id. Villax Gyula igali főjegyző volt a jótállóia, aki a mintegy félmilliórdos sikkasztás következtében teljesen tonkrementett. A sulyos anvagi és erkölcsi vesztéség anvira megviselte a főjegyzőt, hogy tegnap agyonlőtte magát.

**Borsod, Gömör, Hont-
megyék egyesítése.**

Budapest, május 22. A belügyminiszter korrendeletben értesítette a törvényhatóságokat hogy miután Borsod, Gömör és Kishont vármegvék közös törvényhatósági bizottsága február 20-án tartott első közgyűlésében az egyesítést kimondta, ettől az időponttól kezdve egyrészt Borsod, másrészt Gömör és Kishont vármegyék külön törvényhatósági jogköre megszűnt és helyette a törvényhatósági jogkört Borsod, Gömör és Kishont közigazgatásilag egyenlőre egyesített vármegyék gyakorolják. Az egyesített vármegyék székhelye Miskolc, járástítnak száma 7.

Huszezer dollár kártérítésre kötelezték a házibarátot. Newyorkból írják: Mike Osenek feleségével és negy gyermekével élt együtt és egy napon, mikor munkájából hazatért hült helyét találta nemcsak feleségének és gyermekeinek, hanem még butorainak is. Ijedtségében és tanácsatlanságában elment jó barátjához, Paul Smolekhez, aki mindennapos vendég volt házuknál. Smolek lakásában rettenetes meglepetést ért: ott találta a feleségét. Az asszony kielentette, hogy a házibarát szereti és nem tér vissza urához. Mike Osenek belebetegedett az izgalomba, munkaképtelenné vált, — agyában megpattant egy ér és teljesen megvakult. Könyvradományból tendő-dött, míg végre ismer:sei hosszas rábeszélésére pert indított megrontóia és felesége csábítóia ellen. Huszezer dolláros kártérítést követelt a haidani házibarától. A newyorki esküdszék a huszezer dollárt megítélte a megvakult embernek.

Tűkörgyártás. üvegesizolás, régi tűkörkök utiántése Sinkovits Béla üvegműipari vállalata. Sziv utca 14—15. Telefon 355.

Dr. Szász zander és vízgyógy intézetében (Nagy takaréék épüle) viz. kurák, zander, víljany, szénsav szerelések. Nők d u fél 3-tól 5-ig. Férfiak fél 6-tól. Állandó orvosi felügyelet.

**Békefi Remig
zirci apát meghalt.**

Szerdán este a zirci cister citák egyik legnagyobb apátia. Békefi Remig meghalt.

Békefi 1858-ban Hajmáskéren született. Pécsen középiskolai tanár volt. 1900-tól kezdve pedig a budapesti egyetemen a művelődés történeti rendes tanára lett.

Békefi pap, egyszerű, jólelkű liberális gondolkodású pap, szorgalmas, becsületes tanár s igazi férfi volt. A budapesti egyetemen óriási hallgatósága tisztelte, becsülte a szerény, jó lelki kedves tudóst.

Függőzeteg dolgozott. Főleg a szomszédos iskolák történetével foglalkozott, de foglalkozott a református iskola ügyekkel. Így ő adta ki és magyarázta a Debreceni főiskola XVII—XVIII. századbeli törvényeit is.

Másfél évtizedes tanárkodás után Zircre nevézték ki anátanak. Itt is folyton dolgozott, míg végre szerdán este a halál elragadta. Halálós ágya mellett az utolsó percben nemcsak az egri egyház tagjai, hanem a rend vezető férfiai is ott tartózkodtak.

Temetését úgy tervezik, hogy az elhunyt apátot Egerben koporsóba teszik, holttestének beszentelésére felkérték Szmercsányi Lajos egri érseket és a beszentelés után Zircre szállítják, ahol az apátság kriptájában fogják végső nyugalomra helyezni a magyar zirci rend egyik legnagyobb apátjának földi maradványait.

Színház.

Május 23-án, pénteken: **Három a kis lány, D!** bérletben.
Május 24-én, szombaton: **Három a kis lány.** bérletszünet.
Május 25-én, vasárnap délután: **A hermelines nő,** este: **Három grácia.**

**Elsőrendű étkezési
burgonya
1900 korona.
Nagy és kis tételekben
Központi élelstar, Miklós-u. 2
Aspoló mozgóval szemben**

MEGNYILT
Ifj. SZILAGYI JÓZSEFNÉ
papian-varrodája
Homokkert, Szabó Kálmán-u. 8.
Paplankészítést és átalakítást vállalok.
Kész munka állandóan kapható. Levelezőlap hívásra huzhoz nyugyék. o—o

Asztalosok, bútorkereskedők és üvegesek figyelmébe!
Tükör és oszított üveg szükségletnél forduljon bizalommal **Kiltz Jakab és Társa** céghez
Budapest, VIII., Práter-uca 84. (Telefon: József 54—76), ahol azt olcsóbban és jobban szeresheti be, mint bárhol.
Pontos és gyors kiszolgálás. Garantiált jó tökrözés és csomagolás.
● Mielőtt máshol vásárol, kérjen tőlünk díjtalan költségvetést. ●

Országos áruvásár és kiállítás Szegeden.

A Kecskeméti Mezőgazdasági Kamara a Baross-Szövetséggel karöltve f. évi szeptember hó 6-tól 14-ig Szegeden országos áruvásárt és kiállítást rendez...

Felakasztotta magát.

Botos Márton saidubüszörményi gazda tegnap hajnalban a magtár létrájára felakasztotta magát és meghalt.

A mai tőzsde.

A korona 65. Az iránvzat a bankközi magánforgalomban az egész délelőtt folyamán üzletellen volt. A pénzpiacra a kosztépnt háromnegyed százalékkal kínáltak.

Sport.

A debreceni Uszók Egyesülete f. hó 25-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a Hungária külön termében gyűlést tart...

Nyílttér.

Megérkeztek a tavaszi ujdonságok. Heti és havi részletfizetés mellett kasszikó öltönyeket, kosztümöket.

Mit hirdet ma az ingóságközvetítő?

Hatvan utca 1. szám, ref. püspöki bérpalota, az udvarban. Telefon 11-99. Ha bármilyen felesleges tárgya van, hozza be vagy jelentsé be az Ingóságközvetítőbe.

Ajánlat.

Három szobás lakás, butorral átadó. Cim a kiadóban. 10186. Egy szoba, konyha butorral átadó. Cim a kiadóban. 10161.

Kereslet.

Aranyat, ezüstöt, briliánsat, hamis fogakat vesz Steiner Mihály. Hatvan-utca 2. sz. I. emelet.

Bejárónő keresetk... azonnali alkalmazásra. Mezei, Széchenyi-u. 43. 10262

Eladás.

Eladó a Főter közelében, beköltözhető lakással modern őr lak. Erdőkölödni lehet a Nemzeti hitelintézetnél, Kossuth-utcan. 10186.

DREHER logo with a bull and barrel. Text: Kapható az Arany Bika és Angol Királynő szállókban és minden jobb helyen. OCSKA vasat, rozot és mindenemű fémét legmagasabb árért veszek.

ORSZAGOS HIRU GAZDAG CIRKUSZ MEGNYITÓ ELŐADÁSA MA LESZ!

FEJFÁJÁS, nátha, szédülés, kábultság ellen legjobb az Antidol. Fél perc alatt hat!! 1 üveg: 35 adag.

Eladó nyaraló. A sárándi állomással szemben, 3 szoba, előszoba, üveges veranda és mellékhelyiségek.

Anyák ingyen kapják: Anyák Kis Kátéját. Tartalma: I. A terheesség. II. A osecsemő táplálása.

Mitűnő férfi lehéremdek Frank Edénél. Ingyen villamos utazás a MARGIT-fürdő vendégek számára.